

INLEIDING

Seminarie bestuursniveau: Centrale besturen

INHOUD

- Situering van het seminarie
- Toelichting
 - Focus & Doelstelling
 - Inhoud en opzet van de hoor- en werkcolleges
 - Zelfstandig werk:
 - Inhoud en opzet van de opdrachten
 - Beoordelingswijze
 - Indeling van de lessenreeks

DRIE LESGEVERS

SITUERING SEMINARIE CENTRALE BESTUREN

- 1 van de 3 seminars bestuursniveau
Andere zijn 'Lokale besturen' en 'Social profit-sector'
- 5 studiepunten
- Doelstelling:
 - *specialisatieseminarie* over de
 - specifieke organisatie, kenmerken, actoren en processen
 - van de **federale overheid** en de **Vlaamse overheid**

FOCUS

- Bouwt voort op kennisinzichten die werden belicht in de vakken:
 - ‘Inleiding bestuurskunde’
 - ‘Politicologie’
 - ‘Beleidskunde’
 - ‘Inleiding management’
 - ‘Grondwettelijk recht’
- Maar: Verschil in benadering/behandeling!
 - Analyse van rollen in beleidsproces
 - Grondige én integrale praktijkanalyse

Voorstel klimaatwet doodgeboren DS, 7/2/2019

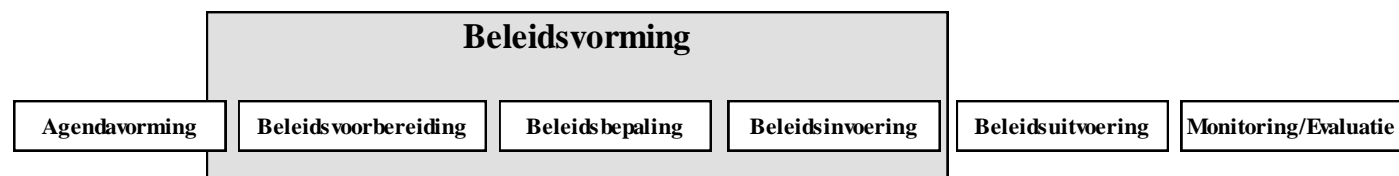
Brussel Een 'dodgeboren kind', 'fratsen', een 'symbolwet', 'minder woorden, meer daden', 'minder uitstoot, meer ambtenaren', een 'verdoken staatsvorming'. De N-VA, Open VLD en CD&V uitten ferme kritiek op het voorstel van bijzondere klimaatwet dat de ecologen hebben ingediend. Dat Vlaamse niet maakt een tweederdemeerderheid en dus een goedkeuring onmogelijk. Alle Franstalige partijen zegden hun steun toe. Het voorstel komt van enkele experts van UGent, UHasselt, UCL en Université Saint-Louis. (...)

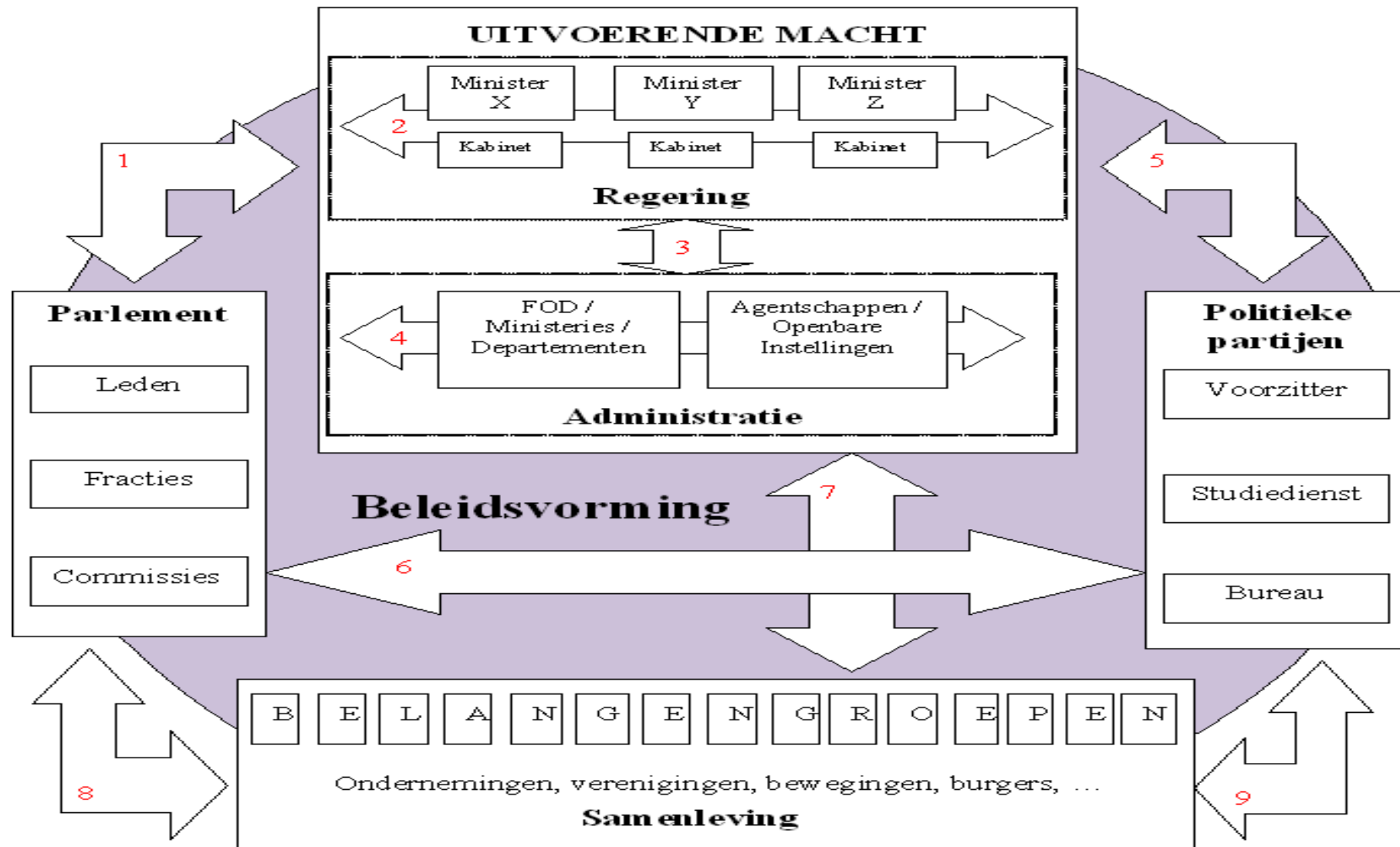
Federaal minister van Energie Marie Christine Marghem (MR) steunde het idee voluit. Aan Franstalige kant volgden MR, PS, Défi en PTB. De PS wilde een gemengde commissie Kamer-Senaat oprichten om de goedkeuring van het voorstel te versnellen. Aan Vlaamse kant wilde de SP.A meedoen, al klonk er een maar. De transitie moest sociaal rechtvaardig zijn. En de socialisten bepleitten de komst van een intendant om de diverse ministers van Milieu op een lijn te krijgen. Het neen van de voormalige Vlaamse regeringspartijen brengt een tweederdemeerderheid evenwel buiten bereik. N-VA-fractieleider Peter De Roover hekeld de afwezigheid van concrete maatregelen. Hij bepleit voorstellen waarbij de kosten en de baten duidelijk worden afgelijnd. 'Met zo'n wet dreigen we ter verantwoording te worden geroepen als we bepaalde doelstellingen niet halen. Dat is in Nederland gebeurd. Aan dit voorstel ontbreekt elke sérieux, het is zelfs populistisch.'

Tijdens een debat bij het VBO reageerden ook Wouter Beke (CD&V) en Gwendolyn Rutten (Open VLD) afwijzend. 'Pacta sunt servanda, dan heb je geen nieuwe wet nodig. We hebben al overheid genoeg,' bekritiseerde Rutten de oprichting van nieuwe instellingen.

VRAAGSTELLING

- 1) Hoe zijn de centrale besturen bestuurlijk georganiseerd?
- 2) Hoe verlopen beleids- en besluitvormingsprocessen op centraal niveau?
- 3) Welke rol spelen de volgende actoren (of onderdelen ervan) in de beleidsvorming: parlement, regering, politieke partijen, middenveld (oa vakbonden), kabinetten en administraties.

CLUSTERS & PERSPECTIEVEN

A. Partij-Regering-Parlement

1. Regering versus Parlement
2. Regering versus Partij
3. Parlement versus Partij

B. Regering-Minister-Kabinet-Administratie

1. Minister versus Minister: Horizontale beleidsafstemming en –controle binnen eenzelfde regering
2. Regering/kabinet versus administratie: Politico-administratieve relatie
3. Administratie intern: Departement-Agentschappen en Departement-Departement

C. State-society: Samenleving versus overheid

1. Samenleving versus Partij
2. Samenleving versus Parlement
3. Samenleving versus administratie en regering: medebeheer en consultatie, ...

OPZET VAN DIT SEMINARIE

Hoorcolleges:

- Kennisoverdracht (feiten, onderzoek & theorieën)

Werkcolleges:

- Gastlezingen van sleutelfiguren uit de praktijk om kennis en inzicht te verhogen

Zelfstandig werk:

- Beoordelen praktijk(en)
- Eigen (gefundeerde) mening vormen
- Confronteren literatuur & praktijk
- Analyse van een beleidsproces
- Interview

Presentatie/examen

1. OPZET VAN DE HOORCOLLEGES

- Theoretische situering
- Feitelijke schets van de kenmerken van het politiek-bestuurlijk systeem waarin beleidsvorming plaatsvindt:
 - Schets van de relevante actoren:
 - Organisatie
 - Werking
 - Schets van verhoudingen (interacties, institutionele samenwerking, machtsverhoudingen, ...) tussen de actoren
 - Aanbrengen wetenschappelijke theorieën en inzichten
- Door Dr. Benjamin de Vet, Gilles Pittoors en Prof. Bram Wauters

VERKENNENDE KWIS

Afkortingen	Jargon	Cijfers
IKW	Verzuiling	% VI begr voor OND
SERV	Parastatale	Omvang Vlaams regeerakkoord
ION	Art 35 GW	Aantal zetels PS in K

www.menti.com

2. OPZET VAN DE GASTCOLLEGES

- Wat?

Gastlezingen uit de Federale en/of Vlaamse praktijk:

- Variatie qua posities (zowel P, A, M)
- Variatie qua bestuursniveau (zowel F als VI)
- Variatie qua beleidsdomein
- Vaak ook combinatie van bovenstaande

- Waarom?

- Aanvullen feitelijke schets
- Verkrijgen dieper inzicht in reële rollen en verhoudingen via praktijkvoorbeelden
- Biedt studenten de kans om in functie van hun opdrachten bijkomende inzichten op maat te vergaren !!

3. OPZET ZELFSTANDIG WERK

- Tussentijdse opdracht: Opstellen vragenlijst voor gastlessen
 - Om confrontatie theorie-praktijk te faciliteren
 - Om bevraging per gastles beter te laten verlopen
 - Nuttig voor individuele opdracht, maar geen punten
 - **Tegen woe. 27 maart, 12u via Ufora indienen**
- Twee deelopdrachten in papers
 - a. IND: commentaarpaper (max 2 pg):
 - Stelling opgegeven door docenten becommentariëren
 - Uit een bepaalde cluster
 - b. GROEP: Reconstructie van beleidsvormingsproces (max 16 pg)
 - Procesverloop
 - Inhoudelijke analyse, o.m. via interview
 - Opdracht in groepje van 4-5 studenten
- Presentatie/Examen begin juni (2-5 juni)
 - Per groepje
 - Vragen over opdracht + linken naar de cursus
 - Algemene inzichten in cursus nodig !!

TUSSENTIJDSE OPDRACHT: VRAAGSTELLING

- 5 vragen opstellen:
 - die je beantwoord wil zien door de gastsprekers
 - na verwerken hoorcolleges
- Je kan zowel vragen naar (evoluties in) feitelijke rollen of verhoudingen, als naar opinies van de gastsprekers.
- Voorbeeldvragen:
 - Klopt het dat de regeringsagenda wordt doorgesproken op het partijbureau?
 - Bent u als ambtenaar betrokken bij de besluitvorming over een decreet in het Parlement? (vraag naar feitelijke rol)
 - Vindt u het nodig dat een fractie inhoudelijk personeel toebedeeld krijgt? (opinie)
 - Hebt u als kabinetsmedewerker vaak contact met de partijvoorzitter? (feitelijke verhouding)
- Niet op punten, maar zal ongetwijfeld bijdragen tot een betere inzichten (en dus tot een hogere beoordeling voor de opdracht).
- De vragen moeten uiterlijk op 27 maart, 12u via Ufora ingediend worden.

OPDRACHT: COMMENTAARPAPER

- Individueel
- Opdracht:
 - Bespreek en geef commentaar op één van de door de docenten opgegeven stellingen (opgesteld per cluster)
 - Keuze doorgeven op Ufora
 - Je commentaren zijn gefundeerd, dwz dat materiaal uit de colleges (hoor- en gastcolleges) dienen als basis om vanuit te vertrekken
 - Dus niet zomaar wat meningen verkondigen !
 - Extra wetenschappelijke teksten opzoeken is NIET nodig
 - Bedoeling is om een persoonlijk standpunt te ontwikkelen over één van de stellingen.
- Deadline: 18 mei, 12u (indienen via Ufora)

OPDRACHT: PROCESRECONSTRUCTIE

- Groepsopdracht: Per 4-5 studenten
 - 1) Chronologie: Breng het trajectverloop in kaart:
 - Ontwerp van decreet
 - Adviezen (RvS, SAR, ...)
 - Parlementaire behandeling
 - 2) Inhoudelijk: waarover gaat decreet, wat waren inhoudelijke bemerkingen van adviesraden, welke opmerkingen had RvS, bespreek de parlementaire behandeling qua inhoud en stemgedrag, ...
 - 3) Analyse van wie heeft doorgewogen op uiteindelijke inhoud van het decreet en hoe dat gebeurd is
 - **Geen knip- en plakwerk !** maar essentie eruit halen en laten zien dat je inhoud begrijpt
 - Verzamel bijkomende info over rollen en discussiepunten **adh interview**
 - Groepjes die zelfde decreet analyseren, stemmen onderling af wie ze zullen interviewen

PROCESRECONSTRUCTIE: EVALUATIE

- Inschrijven in groep en doorgeven keuze decreet (via Ufora)
- Deadline indienen paper: 18 mei, 12u (via Ufora)
- Presentatie 2-5 juni:
 - Presentatie in groep van bevindingen (waarbij ieder groepslid aan het woord komt)
 - Gerichte vragen van docenten aan specifieke studenten (free-rider gedrag tegen gaan)
 - Laat toe om punten tussen groepsleden te differentiëren
 - Vragen over werkstuk zelf, MAAR ook over actoren en processen die aan bod komen bij decreet, dus = **soort examen**
 - Daarvoor inzicht nodig in algemene leerstof !

DECRETEN

Zie lijst op Ufora

17 recente decreten, vergelijkbaar in omvang en moeilijkheidsgraad (allemaal **ontwerpen** van decreet)

4 of 5 personen per groepje

Decreet kiezen **tegen volgende week**:

- via 'Groepen'-applicatie (Ufora): groepssamenstelling
- via 'Discussies' je top-3 van decreten doorgeven
- zie ook begeleidende nota

BEOORDELING OP 20 PUNTEN

Commentaarpaper: 4 punten

- **Deadline: maandag 18 mei, 12u**
- Stelling becommentariëren door docenten opgegeven
- Max. 2 blz A4
- Opladen via Ufora
- Naam bestand: commentaar_familienaam

Groepspaper Procesreconstructie: 10 punten

- **Deadline: maandag 18 mei, 12u**
- Max. 16 blz A4
- Opladen via Ufora, 1 document per groepje
- Naam bestand: groepspaper_decreetnummer1

Presentatie/Examen: 6 punten

- **2-5 juni**
- Presentatie, met vragen van beide docenten
- Over groepsopdracht, maar ook over linken met de leerstof

TWEEDE ZITTIJD

- Globaal geslaagd = geslaagd
- Als niet globaal geslaagd:
 - Enkel die onderdelen hernemen, waarvoor onvoldoende
 - Kan zijn: groepspaper met minder groepsleden (of alleen) herdoen:
 - Voortwerken op eerste versie
 - Gericht verbeteringen aanbrengen
- Idem voor presentatie/examen

INDELING LESSENREEKS

Lessen 10/2 tot 23/3: Inleiding + Feitelijke schets

maandag	10/feb	Inleiding + financieel-juridisch kader	9u-13u
maandag	17/feb	Cluster uitvoerende macht	9u-13u
maandag	24/feb	Cluster uitvoerende macht	9u-13u
maandag	2/mrt	Cluster partij-reg-parlement	9u-13u
maandag	9/mrt	Cluster partij-reg-parlement	9u-13u
maandag	16/mrt	Cluster state-society	9u-13u
maandag	23/mrt	Cluster state-society	9u-13u

Start om 9u

GASTLEZINGEN

maandag	20/apr	Piet De Bruyn	9u-11u
maandag	20/apr	Martin Ruebens	11u-13u
maandag	27/apr	Danny Van Assche	9u-11u
maandag	27/apr	Bogdan Vanden Berghe	11u-13u
maandag	4/mei	tbc	
maandag	11/mei	Joke Schauvliege	9u-11u

OVERIZCHT CURSUS

Seminarie bestuursniveau: Centrale besturen

LESINHOUD UITVOERENDE CLUSTER

A) Organisatie van het ambtelijk apparaat:

1. Algemene structuur en organisatorische kenmerken
2. Hervormingen: BBB en Copernicus

B) Verzelfstandiging

1. Vlaams en federaal niveau
2. Agentschappen versus administratie: sturing en taakverdeling

C) Verticale coördinatie: politiek-ambtelijke relaties

1. Structurele kenmerken: politisering & ministeriële kabinetten
2. Administratie versus kabinetten: interactie & advieswerk

D) Horizontale coördinatie

1. Minister versus minister: IKW & begroting
2. Kanselarij — Vlaams & federaal
3. Inspectie van Financiën & kwaliteitscontrole

E) Het wetgevend proces: stroomschema

LESINHOUD POLITIEKE CLUSTER

A) Introductie

B) Politiek systeem (federaal en Vlaams)

1. Kenmerken
2. Internationale en theoretische situering

C) Regering-partij-parlement

1. 'Facts and figures'
2. Onderlinge verhoudingen

D) De regering

1. Formatie
2. Werking
3. Onstlag

E) Het parlement

1. Rol en taken
2. Organisatie
3. Werking en instrumenten
4. Onmacht?

LESINHOUD MAATSCHAPPELIJKE CLUSTER

A) Conceptuele afbakening

B) Beleidsbeïnvloeding

1. Strategieën
2. Verzuiling
3. Invloed

C) Consultatie en overleg

1. Overleg
2. Consultatie

D) State-society-network

E) Beleidsuitvoering door het middenveld

WETGEVEND PROCES

	Voorstel	Ontwerp
Initiatief	Door max 10 parlementsleden	Door de regering
Toetsing	Voor ontvankelijkheid door Voorzitter	Adviezen van RvS en SAR
Aanname	Inoverwegingname door plenaire	Automatisch
Commissie	Bespreking, rapportering, amendering en stemming in bevoegde commissie	
Plenaire	Bespreking in en goedkeuring/verwerping door plenaire	
Koning/Regering	Bekrachtiging en afkondiging door de Koning (wet) of regering (decreet), en bekendmaking in Staatsblad	

Doel groepsopdracht = reconstructie van het wetgevend proces van een decreet

WETGEVEND PROCES — STROOMSCHEMA

Einde